

På grund af dessa skäl får jag vördsamt föreslå,
att borgen för annor mans gäld, måste, för att vara
gällande, förnyas hvarje år.
Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 21.

Af Herr **G. Bjerkander**: Om underdånig skrifvelse till Kongl.
Maj:t rörande upphäfvande af det s. k. jus patronatus.

Närvarande tid utmärker sig obestriddligt genom ett sträfvande der-
efter, att människovärdet allt mer skall erkännas. Lika rösträtt är da-
gens lösen; och genom kommunallagarne och den nya Riksdags-ordnin-
gen, är också ett godt steg taget till detta mål; men detta rörer blott
verldsliga angelägenheter; huru står det deremot till i fråga om de and-
liga, — om val af dem som skola verka för dessa höga ändamål? —
Männe det är af mindre betydelse för en menighet att välja en själa-
sörjare än en kommunalman? — och likväl är förhållandet mångenstä-
des sådant, att i detta hänseende icke blott den lika rösträtten, utan
hvad mer är: all rösträtt är beröfvad dem hvilkas intressen det gäller.
— För att nu icke tala om de regala pastoraten eller konsistoriernas
magt att uppföra på förslag, öfver hvilka man icke får gå, personer, som
alla kunna vara otjenliga till att rätt sköta andans embete, vore de än
i öfrigt väl meriterade, eller de liflösa tingens afgörande inflytande vid
valen, hvilket allt är i motioner och anföranden flerfaldiga gånger fram-
hållet, vill jag nu endast vidröra en enda sida af saken, men hvilken
sannerligen icke är den ljusaste, nemligen den så kallade jus-patronatus-
rättigheten, eller den magt som hvilar i vissa personers händer, att en-
samme tillsätta prester i församlingar, der de blott kunna ega en obe-
tydlig del, såsom exempelvis en församling i mitt grannskap, der 2
mantal ega patronatus-rättigheten, blott derföre att kyrkan står på dess
egor, och sålunda tillsätter pastor för 75 hela mantal.

Åtföljdes denna rättighet af skyldigheten att äfven aflöna samma presterskap, så vore orimligheten icke så stor, ehuru den äfven detta oaktadt vore stor nog, då saken gäller mera det andliga än det lekamliga, men nu är icke ens detta förhållandet; tvärtom, är denna rättighet en inkomstkälla, som i en mindre samvetsgrann innehafvares hand kan vara ganska indräktig, då själavården säljes till den högstbjudande eller till gamla utlefvade gubbar, som snart lemna rum för nya spekulanter.

Grunderna, på hvilka dessa rättigheter hvila, äro mångahanda och af olika betydelse, hvilket äfven gaf Rikets Ständer anledning att för några riksdagar sedan aflåta en underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, åsyftande att få denna sak utredd, men något resultat har här af mig veterligen icke vunnits. — Emellertid är saken af den stora vikt, att alla hinder böra undanröjas på hvad sätt det än ske kan, ty det gäller här en af mensklighetens heligaste rättigheter, hvilka icke längre kunna vara undertryckta i ett land som gör anspråk på civilisation och kristendom; och det är derföre som jag härmed tager mig friheten föreslå, att en skrifvelse måtte till Kongl. Maj:t aflåtas, med underdånig anhållan att utredning måtte ske på hvad sätt jus patronatus-rättigheten må kunna afskaffas, och dessa församlingar få rättighet att välja sina egna själasörjare.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 22 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 22.

Af Herr G. C. Witt: Om upphäfvande af det stadgande i presterskapets privilegier, enligt hvilket presternas i städerna egande gårdar och lägenheter förklarats fria från borgerligt besvär och tunga.

Bland de fordna Riksståndens ännu kvarstående privilegier finnes ett stadgande, som man skulle tro längesedan hafva upphört att vara